

УДК: 615.1

**РОЛЬ ПРОВІЗОРА В ПРАКТИЦІ САМОЛІКУВАННЯ ІНФЕКЦІЙ ДИ-
ХАЛЬНИХ ШЛЯХІВ В м.КУРГАН-ТЮБЕ
РЕСПУБЛІКИ ТАДЖИКИСТАН**

Хомідов Д.К.

Таджицький національний університет, м. Душанбе

Гострі інфекції дихальних шляхів (ГІДШ) є найбільш частими захворюваннями в амбулаторній ланці, з якими зустрічаються терапевти, педіатри, отоларингологи, пульмонологи та ін. В переважній більшості випадків хворим призначають антимікробні препарати (АМП). При цьому не всі ГІДШ мають бактеріальну етіологію, частина інфекцій викликається вірусами, при яких застосування антибіотиків недоцільно. За даними ряду досліджень, в 20-50% випадків ГІДШ призначення антибіотиків визнано невиправданим. Одним з найбільш небезпечних негативних наслідків такого нераціонального застосування АМП є розвиток антибіотикорезистентності збудників до найбільш значущих АМП на фармацевтичному ринку. Чимала роль у безконтрольному застосуванні АМП належить аптечним працівникам, що сприяє придбанню пацієнтами антибіотиків; безрецептурний відпуск АМП в аптеці; вплив реклами фармацевтичних компаній.

Завданням нашого дослідження було оцінити роль провізорів в споживанні АМП при інфекціях дихальних шляхів. Проводили аналіз рекомендацій фармацевтів відвідувачам аптек, що звертаються з приводу симптомів ГІДШ в аптеки різної форми власності м.Курган-Тюбе Республіка Таджикистан. Для реєстрації даних використовувалася ІРК.

Всього було проведено 166 відвідувань аптек в м.Курган-Тюбе Республіки Таджикистан. Найбільш кваліфікованою рекомендацією фармацевта в будь-якій з клінічної ситуацій повинна була бути порада про якнайшвидше зверненні хворого до лікаря. На додаток він міг порекомендувати симптоматичні ЛЗ з числа безрецептурних. Однак, як свідчать отримані результати, звернутися до лікаря радили лише 28,5% фармацевтів. В більшості випадків у

співробітників аптек переважали рекомендації по самостійному призначенню лікування (52,6%). Серед варіантів лікування, пропонованих фармацевтами, виявлено 2 типу рекомендацій: рекомендується АМП та симптоматичне лікування та інший - тільки симптоматичну терапію. Рекомендацій по ізольованому призначення антибіотиків не зустрічалося.

Аналізуючи рекомендації співробітників аптек по самостійному лікуванню, слід зазначити, що останні залежать від типу скарг. Загалом фармацевти рекомендували симптоматичне лікування в 59% та прийом АМП в середньому в 41% випадків. Поради про прийом АМП включали пероральний прийом означених препаратів (33,63%) та парентеральний прийом АМП (10,1%). Рекомендації конкретних АМП частково залежать від характеру пропонованих «скарг». Але загалом провізори рекомендували прийом амоксициліну (14,6%), ампіциліну (14,4%), ципрофлоксацину (10,8%), азітроміцину (13,0%), цефтриаксону (7,3%). В поодиноких випадках було рекомендовано прийом тетрацикліну (4,4%) та неоміцину (2,2%).

Проведене опитування показало, що фармацевти досить часто дають поради з самолікування та прийому АМП, що сприяє необґрунтованому застосуванню антибіотиків населенням та безумовно прискорює розвиток антибіотикорезистентності. Крім того, означені поради не враховують особливості захворювання та чутливість мікрофлори до АМП. Означений факт вимагає проведення освітніх програм серед працівників аптек, щодо порядку відпуску АМП населенню.